

hævelse af dette vilde nu være uden fjer-
 neste Betydning. Det andet kan ikke di-
 rekte ophæves, for det kan ikke slaas fast,
 der kan ikke gives nogen bestemt Udtalelse
 om, at ingen Ophidselse, intet Angreb, in-
 gen Injurie kan medføre Følger, for saa
 vidt de fremsættes af en Lærer. Det kan
 ingen sige. Det kan have Følger for en-
 hver anden, der fremsætter saadanne Ud-
 talelser, enten derved, at den paagældende
 Minister, som er bleven angreben, anlæg-
 ger privat Søgmaal eller derved, at der
 anlægges Justitssag. Det, det ærede Med-
 lem kræver i Aften, en direkte, komplet
 Ophævelse af Cirkulærets Udtalelser om
 Følgerne, vilde sige, at intet Angreb vilde
 kunne faa Følger ved en Domfældelse, og
 det kan jo ingen Regering forud erklære.

**Ordføreren for Forespørgerne (Fogt-
 mann):** Jeg maa sige et Par Ord i Anled-
 ning af Ministerens personlige Henvendelse
 til mig, hvori laa en Slags Bebrejdelse for,
 at jeg ikke havde sørget for at faa denne
 Sag i Orden paa et tidligere Tidspunkt,
 samt om hans Henvisning til, hvad han
 havde læst i en Avis, at der var rettet en
 Forespørgsel til mig om denne Sag, og at
 jeg havde svaret, at Ophævelsen af Cirkulæ-
 ret ikke havde nogen praktisk Betydning.
 Referater ere naturligvis altid begrænsede.
 Denne Henvendelse har været et under-
 ordnet Spørgsmaal ved et Møde, men jeg
 er dog sikker paa at kunne huske, hvad
 jeg svarede ved denne Lejlighed, nemlig,
 at det praktisk taget havde mindre Betyd-
 ning med dette Cirkulære, idet man ikke
 kunde forudsætte — det var i den Tid, vi
 endnu troede, at det var Alvor med de
 demokratiske Fremskridt, som den ny Re-
 gering skulde betegne —, at Cirkulæret
 kunde bruges af den nuværende Regering.
 Men for øvrigt beklagede jeg Cirkulæret
 og mente, at det var rigtigt rent formelt,
 at man fik ryddet op i alle den Slags
 Ting. Jeg brugte netop det Udtryk, at
 jeg haabede, at Regeringen Tid efter an-
 den vilde sørge for at bringe den Slags
 Urimeligheder ud af Verden.

Men naar saa den højtærede Minister
 siger, at jeg har siddet i Venstres Besty-
 relse og har haft Adgang til at rejse denne
 Sag tidligere, vil jeg svare, at i Forhold
 til det Arbejde, der har været at gøre,
 var det i og for sig en ret beskedn Ting,
 som man netop maatte vente, at Regerin-
 gen, naar den fik sat sig til Ro, og naar
 den kom til at overse hele Stillingen, selv
 maatte tage fat paa. Jeg tror ikke, at
 den ærede Regering vilde have følt sig

meget tiltalt af, at man var vedbleven at
 præge den for det ene og det andet. Jeg
 har ikke haft megen Fornøjelse af det,
 naar jeg en enkelt Gang har søgt at paa-
 virke de nuværende Ministre i Retning af
 at optage demokratiske Opgaver. Jeg har
 altid haft en Følelse af, at jeg generede
 ved min Paahængen eller ved min Tiltale-
 maade. Saa opmuntrende i denne Hen-
 seende kunde Modtagelsen ikke være, at
 den ærede Minister kunde vente, at jeg
 skulde foranledige, at dette Spørgsmaal
 blev rejst. Thi det maa vel forudsættes,
 at hans Kollega, som tidligere var Kultus-
 minister, deler hans Opfattelse. Ministe-
 riet er formodentlig enigt om den Ting,
 ellers tænker jeg, at den ærede tidligere
 Kultusminister havde rejst sig i Aften og
 udtalt sin Beklagelse af, at han ikke naa-
 ede at faa den Sag bragt til Ende, som
 dog saa hjerteligt laa ham paa Sinde, og
 havde givet sin nuværende Kollega et
 lille Skub til, at han tog fat paa den
 Ting.

Jeg kan fremdeles ikke andet end be-
 klage, at den højtærede Minister ikke kan
 se, at denne Sag har en virkelig praktisk
 Betydning. Den højtærede Minister siger,
 at det er noget, de have faaet at vide den
 Gang, og det kan man ikke gøre om igen,
 og Riffelforeningerne ere ikke mere, og
 der er ikke noget i Vejen med det alt-
 sammen. Men det er dog saadan, at der
 netop staar endnu i al Almindelighed: „I
 Overensstemmelse hermed — med disse
 Tanker, som synes mig at maatte være
 meget utiltalende for den ærede nuværende
 Kultusminister — maa Ministeriet paa-
 lægge Direktionen nøje at have Opmærk-
 somheden henvendt paa, om nogen af de
 under den hørende Skolelærere maatte
 gøre sig skyldig i Overtrædelse af det i
 foranstaaende Tilkendegivelse indeholdte
 Forbud — det er agitatorisk ophidsende
 Optraeden —, i hvilket Fald uopholdelig
 derom bliver at gøre Indberetning til Mi-
 nisteriet.“ Jeg kunde fristes til at spørge
 den højtærede Minister, om han kender et
 andet Forhold i hele vort Statssamfund,
 hvor der er givet en bestemt Instruks for
 overordnede til nøje at passe, ikke, at de
 underordnede holde sig et Paabud, der
 gælder i al Almindelighed, efterrettelig,
 men at de holde sig det Paabud efterret-
 telig, at de ikke paa samme Maade som
 andre Borgere maa deltage i Agitationen
 mod Regeringen. Naar de ikke paa samme
 Maade som enhver anden skulle staa til
 Ansvar, men naar de skulle drages ind
 under et specielt Tilsyn, og naar der skal